

สรุปผลการถอดบทเรียนพื้นที่วิกฤต ปี ๒๕๖๔
“พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล”

นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานอนุกรรมการสื่อสารการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ

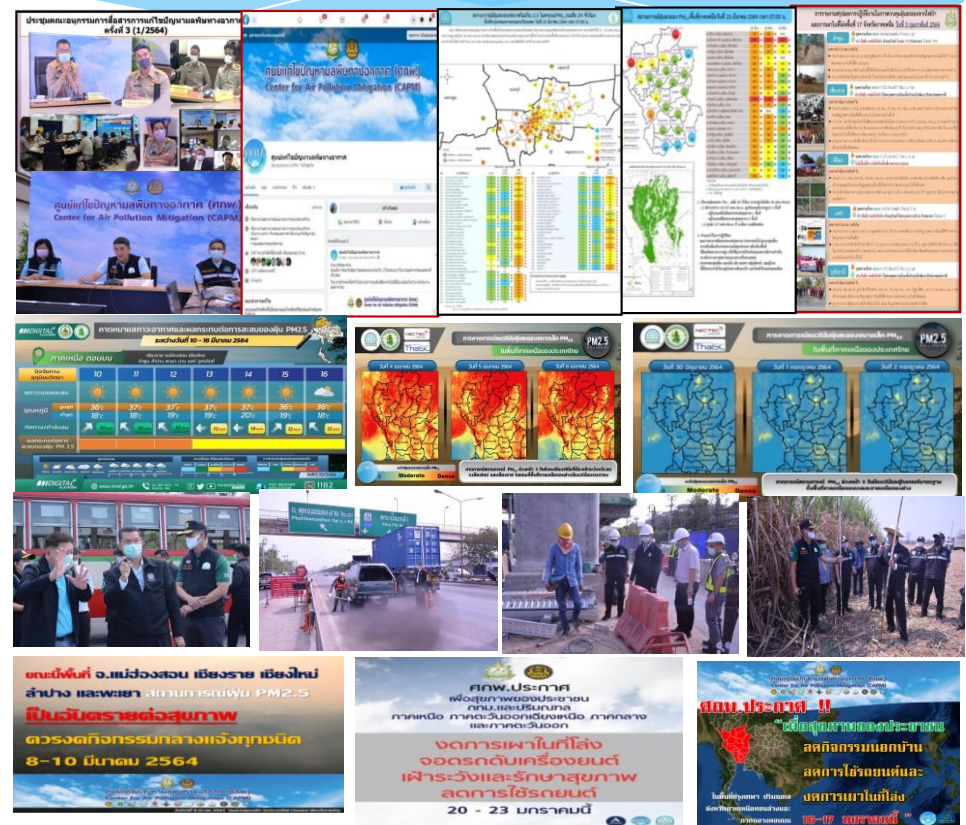
สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ในพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑลปี ๒๕๖๔

- * เริ่มสูงขึ้นและเกินมาตรฐานเป็นครั้งคราวตั้งแต่ ธ.ค.๖๓ และเกินมาตรฐานต่อเนื่องเดือน ม.ค.– ก.พ. ๖๔
- * PM2.5 ใน กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปี ๒๕๖๔ ในช่วงวิกฤตดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา

การดำเนินงานของคณะกรรมการสื่อสารการแก้ไขปัญหา มลพิษทางอากาศ และศูนย์แก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศ (ศกพ.)

(ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ประธาน และ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ รองประธาน)

- สร้างการรับรู้สู่กลุ่มเป้าหมายทุกช่องทาง
- คาดการณ์และแจ้งเตือนสถานการณ์ฝุ่นละออง
- ประสาน ติดตามการดำเนินงานและสื่อสาร
สู่สาธารณะ
- บูรณาการร่วมกับหน่วยงานปฏิบัติการเชิงรุก/
ลงพื้นที่ควบคุมแหล่งกำเนิด
- ขอความร่วมมือลดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดฝุ่น
ในช่วงอากาศปิด

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ควบคุมมลพิษจากการคมนาคมขนส่ง
๒. ควบคุมมลพิษการเผาในที่โล่ง
๓. ควบคุมมลพิษจากอุตสาหกรรม
๔. ด้านสาธารณสุข

๑. ความคลุมเครือจากการคมนาคมขนส่ง

• เข้มงวดตรวจวัดในพื้นที่กรุงเทพฯ ปริมาณลด

➤ ฟ้นห้ามใช้รถโดยสาร รถบรรทุกทุกวันดำ ๗๗๐ คัน (๐.๖%)

➤ จับกุม ๓๗,๙๖๓ คัน และออกหนังสือห้ามใช้ชั่วคราว ๓,๔๖๕ คัน

• ร่วมกับภาคเอกชนดำเนินโครงการบำรุงรักษารถลดฝุ่น PM2.5

ช่วงวิกฤต ตั้งแต่ ๑ ธ.ค.๖๓ มีรถยนต์ร่วมโครงการ ๘,๐๐๐ คัน

• ปรับปรุงคุณภาพน้ำมันตามมาตรฐานยูโร 5 ให้มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๖๗

• นำดีเซลก้ามะถันต่ำระดับ EURO5 มาจำหน่ายช่วงวิกฤต

• จัดการจราจรและอำนวยความสะดวกเพื่อแก้ไขปัญหารถติด

กรมการขนส่งทางบก
ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและลดผลกระทบจากมลพิษทางอากาศ
แผนปฏิบัติการลดปัญหาฝุ่นละออง PM 2.5
ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

ประจำวัน 19 กรกฎาคม 2564 ดำเนินการตรวจ ...607... คัน

รถบรรทุก	รถโดยสาร
ตรวจ 460	ตรวจ 147
ผ่าน 3	ผ่าน 1

ผลการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2563 - 19 ก.ค. 2564
มีรถตรวจสะสมทั้งสิ้น 126,051 คัน
พบรถที่มีค่าควันดำ > 768... คัน แจ้งเตือน > 35... คัน

รถบรรทุก	รถโดยสารประจำทาง	รถโดยสารไม่ประจำทาง
ตรวจ 99,597	ตรวจ 25,948	ตรวจ 506
ผ่าน 28	ผ่าน 7	ผ่าน 7
แจ้งเตือน 744	แจ้งเตือน 17	แจ้งเตือน 0

วันที่	รถบรรทุก คัน/วัน	รถโดยสาร คัน/วัน	รถโดยสารไม่ ประจำทาง คัน/วัน	รวม
๑	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๒	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๓	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๔	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๕	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๖	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๗	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๘	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๙	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๑๐	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘

รายงานผลการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม ของ งานราชกิจคุ้มครองฯ ค.ศ.บ.จ.
ประจำวันจันทร์ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

วันที่	รถบรรทุก	รถโดยสาร	รถโดยสารไม่ ประจำทาง	รวม
๑	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๒	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๓	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๔	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๕	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๖	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๗	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๘	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๙	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘
๑๐	๒๖๖	๗	๕	๒๗๘

พร้อมข้อมูลจาก
กรมการขนส่งทางบก
๑) รถบรรทุก จำนวน ๒๖๖ คัน
๒) รถโดยสาร จำนวน ๗ คัน
(รวมสิ้น ๒๗๓ คัน)
๓) รถโดยสารไม่ประจำทาง จำนวน ๕ คัน
๔) รถยนต์ที่จอดไม่ใช้ (รวม) จำนวน ๗ คัน
๕) รถยนต์ที่จอดไม่ใช้ (รวม) จำนวน ๗ คัน

ร่วมกับ กทพ. สนับสนุนให้ผู้ใช้ทาง
กันมาใช้ M-Pass และ Easy Pass
เพื่อความคล่องตัวในการจราจร

๒. ควบคุมมลพิษการเผาในที่โล่ง

- สร้างการรับรู้ วรรณคดี ประชาสัมพันธ์ให้กับเกษตรกร **๑๖,๘๐๐ ราย ใน ๖๐ จังหวัดเป้าหมาย** (รวม กทม.และ ปริมณฑล)
- ส่งเสริมการจัดการเศษวัสดุการเกษตรโดยไม่เผา สร้าง **เครือข่ายเกษตรกรงดการเผา ปี ๒๕๖๔ รวม ๒๘๐ เครือข่าย**
- จัดชุดปฏิบัติการระดับอำเภอ เผ้าระวัง ออกตรวจ ป้องปราม ระวัง ยับยั้ง ในพื้นที่เสี่ยงต่อการเผาในพื้นที่เกษตร
- ตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวง

สรุปจุดความร้อนสะสมในพื้นที่เกษตร
ตั้งแต่ ๑ ม.ค. ๖๔ - ๒๔ พ.ค. ๖๔

จุดความร้อนสะสมลดลง **ร้อยละ ๔๗**

พื้นที่เกษตร ปี ๒๕๖๓ : ๖,๒๖๕ จุด ปี๒๕๖๔ : ๓,๓๐๗ จุด

๓. ควบคุมมลพิษจากอุตสาหกรรม

☐ ตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมในกว่า

๗๐๐ โรงงาน

☐ ขอความร่วมมือผู้ประกอบการลด

กำลังการผลิตในช่วงวิกฤต

๔. ด้านสาธารณสุข

1 จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะ
ฉุกเฉินด้านการแพทย์และ
สาธารณสุข

2 ■ จัดตั้งคลินิกมลพิษ
- ในโรงพยาบาล ๔๒ แห่ง
- ในศูนย์บริการสาธารณสุข กทม. ๖๘ แห่ง
■ จัดตั้งคลินิกมลพิษออนไลน์

3 เผยแพร่และสนับสนุนสื่อ
ประชาสัมพันธ์ สื่อสาร
ความเสี่ยง

4 ดูแลสุขภาพประชาชน
ภายใต้สโลแกน ๓ หมอ

5 ตั้งศูนย์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศด้าน
ผลกระทบต่อสุขภาพ (ศกพ.ส)

6 ฝ้าระวังและเก็บสถิติผู้ป่วยสะสม
จาก ๔ กลุ่มโรค

7 สำรองห้องปลอดฝุ่นในสถานบริการสาธารณสุข
และให้คำแนะนำประชาชนและภาคเอกชนจัดทำ
ห้องปลอดฝุ่น ปัจจุบันมี ๑,๓๒๔ แห่ง

ปัจจัยที่ส่งผล
ต่อ
ความสำเร็จ

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง โดยกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ

มีการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในยกระดับมาตรการ

มีกลไกการสั่งการแบบ Single Command ในระดับพื้นที่

มีการติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์และรายงานสู่สาธารณะอย่างต่อเนื่อง

มีกลไกประสานงานและสื่อสารข้อมูลที่เป็นเอกภาพในรูปแบบ
One team One Voice

มีระบบคาดการณ์ฝุ่นละออง เพื่อให้มีข้อมูลช่วยตัดสินใจ

การมีส่วนร่วม โดยภาคเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินโครงการลดฝุ่นจากแหล่งกำเนิด
และมีจิตอาสาสนับสนุนการทำงาน

ปัญหาและอุปสรรค

1. ยังคงมีแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่มีการระบายมลพิษเกินมาตรฐาน
2. มีการเผาในพื้นที่ต่างๆ ในพื้นที่รอบนอกของกรุงเทพฯ ปริมณฑล จังหวัดที่ติดลม อาจพัดพาฝุ่นละอองมาในพื้นที่
3. มาตรฐานหรือเกณฑ์การรายงานผลการตรวจวัดมีหลายรูปแบบ โดยนำข้อมูลการตรวจวัดมาจากเครื่องมือหลายประเภท จึงอาจสร้างความสับสนแก่ประชาชน
4. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงาน ยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

1

- ใช้ระบบคาดการณ์ฝุ่นละอองเป็นเครื่องมือให้จังหวัดมีข้อมูลสั่งการและหน่วยงานยกระดับความเข้มงวดของมาตรการในช่วงที่สภาวะอากาศปิด

2

- ปฏิบัติการเชิงรุก เพิ่มการลงพื้นที่ ควบคุมและลดฝุ่นจากแหล่งกำเนิดต่างๆ และเข้มงวดบังคับใช้กฎหมาย

3

- ให้จังหวัดทำแผนที่เสี่ยงต่อการเผา เพื่อลด/ควบคุมการเผาควบคู่กับการส่งเสริมการใช้ประโยชน์วัสดุการเกษตร

4

- ให้จังหวัดวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ แหล่งกำเนิดหลักเพื่อควบคุมแหล่งกำเนิดในพื้นที่และกำหนดแผนมาตรการยกระดับ

ข้อเสนอแนะ

5

- ขอความร่วมมือภาคเอกชนมีส่วนร่วมลดมลพิษ เช่น การนำน้ำมันยูโร 5 มาจำหน่ายในช่วงวิกฤต การชะลอ ลดหรือ ปรับแผนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรม

6

- พัฒนาเกณฑ์เครื่องมือในการตรวจวัดคุณภาพอากาศและสื่อสารสร้างความเข้าใจกับประชาชน

7

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคส่วนต่างๆ ในการทำห้องปลอดฝุ่นเพื่อลดและป้องกันฝุ่นอย่างง่าย

8

- ให้ทุกหน่วยงานเน้นย้ำการประชาสัมพันธ์ ข้อมูล มาตรการ ผลการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้าใจ สร้างการมีส่วนร่วมและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

